

Fata-n grădina de aur

Mihai Eminescu

A fost odat-un împărat - el fu-ncă
În vremi de aur, ce nu pot să-ntorn,
Când în păduri, în lacuri, lanuri, luncă,
Vorbeai cu zeii, de sunai din corn.
Avea o fată dulce, mândră, pruncă,
Cu care basme vremile ș-adorm,
Când trece ea, frumoase flori se pleacă-n
Ușorii pași, în valea c-un mesteacăn.

În van i-o cer. Bătrânul se gândește,
Prea e frumoasă, prea nu e de lume -
Mă mir cum cerul nu s-ademenește
Să scrie-n stele dulcele ei nume;
E rău poetul care n-o numește,
Barbară țara unde-al ei renume
Încă n-a-ajuns, și chipu-i răpitori
Nu-i de privirea celor muritori.

În vale stearpă, unde stânci de pază
Înconjurau măreață adâncime,
Clădi palat din pietre luminoase,
Grădini de aur, flori de-ntunecime;
Iar drumul văii pline de miroase
Afară de el nu-l știe-n lume nime -
Acolo ș-a închis frumoasa fată,
Ca nici o rază-a lumii să n-o bată.

Sale-mbrăcate în atlas, ca neaua.
Cusut în foi și roze vișinii,
În mozaicuri strălucea podeaua,
Din muri înalți priveau icoane vii;
Fereastra-i oarbă, deși stă perdeaua,
De-aceea în sale ard lumini, făclii,
Și aerul, pătruns de mari oglinzi,
E răcoros și de miroase nins.

O noapte-eternă prefăcută-n ziuă,
Grădină de-aur, flori de pietre scumpe,
Zefir trecea ca o suflare vie,
Și-n calea lui el crengi grele rumpe.
Cu-aripi de-azur, în noaptea cea târzie,
Copii frumoși ai albei veri se pun pe
Boboci de flori, când ape lin se vaier

Zbor fluturi sclipitori, ca flori de aer.

Acolo închisă cu mai multe soațe,
Ca ea copile și soții de joacă,
În lumea ei sălbatic se răsfată,
În străluciri viața ș-o îmbracă.
A ei priviri sunt tinere și hoațe,
Zâmbirea-i caldă buza-i stă s-o coacă,
Și-n acest rai, în astă lume suavă
De mulțămire se simțea bolnavă.

Dar de a ei frumsețe fără seamăn
Auzi feciorul de-mpărat Florin,
Norocul lui cu-al ei îi pare geamăn,
De-atunci un foc îl mistuie în sin.
" În van stau locului, stau să mă-ndeamăn
Cu munca mea, cu dorul, cu-al meu chin."
Pătruns de dorul neștiutei verguri,
S-au dus să ceară sfat la sânta Miercuri.

- Alai, convoi, îi zise atuncea sfânta,
Înapoi trimite, nu lua nimica,
Și singurel te du de-ți cată ținta,
Căci strimt e drumul și e grea potica.
Ia calul meu cel alb; el se avântă,
Ca gândul zboară-n lume fără frică,
Dar dacă vrei s-o afli, ține minte:
Nu sta în valea-aducerii aminte.

Porni în lume, singurel, în toiu-i.
Îl duce calu-i frățior cu vântul -
De aur păru-i și frumos e boiu-i,
Fecior de-a drag, cum n-a văzut pământul,
O stea el pare-n neamu-i și în soiu-i -
Cu bine meargă-mi și să-l ție sfântul.
Ajunse-o vale mândră și frumoasă -
Părea că-i chiar grădina lor de-acasă.

Și sub un tei el de pe cal se dete,
Se-ntinse leneș jos, pe iarba moale -
Din tei se scutur flori în a lui plete
Și mai că-i vine să nu se mai scoale.
Și calu-i paște flori, purtând în spete
Presunul lui și șeaua cu paftale,
În valea de miros, de râuri plină,
În umbra dulce bine-i de odină.

De-a lui bătrân el își aduse-aminte,

Cum îl lăsă și cum porni în lume,
Dorind cu o iubire-așa fierbinte:
O umbră, un sunet, un nimic, un nume.
L-apucă un dor de țară și părinte,
Tot ce-a dorit ți pare-atunci că-s spume,
Și când pe calul lui el iar se simte,
Înapoi apucă, peste drumuri strimte.

Dar îndărăt ajuns, l-apucă dorul
Din nou, - neliniște, iubire-adâncă -
S-aruncă iar pe cal, urmând amorul
Ce-n al lui suflet neclintită-i stâncă.
În van l-oprește regele, poporul,
E dus de-o stea ce arde-n minte-i încă,
Dorit de raza unor doi ochi tineri -
S-a dus să ceară sfat la sfânta Vineri.

- Voinicul meu, îi zise-atuncea sfânta,
De ce-ai stătut în valea amintirii?
Pentru oricare e frumoasă, blândă,
Cu curte-oricărui seamănă. Ceirii
Din acea vale inima-ți frământă.
Nu sta în ea. De te-nchinași iubirii,
Te du de-o cată, și-n a ei fereastră,
De-o vezi deschisă, zvârle floarea astă.

Dar să nu stai în valea desperării,
Ce-n a ta cale tu vei trece-o sigur.
El iar porni în lumea întâmplării,
Bolnav de dor și de-a iubirii friguri.
Dădu de-o vale-n asfințitul serei,
Prin crengi negre umbre se configur.
Întunecoasă-i, cum o simt doar orbii,
Și fâlfâie prin aer rece corbii.

El de pe cal se dete. în pădure
Șoptește frunza, ramuri stau de sfaturi
Și somnul nu voiește ca să-l fure,
Căci umedă e frunza lui de paturi,
Urechea-i trează a dumbrăvii gure
Le asculta șoptind din mii de laturi,
Și corbii croncânesc și zboară-n fală
În aer clar ca pete de cerneală.

Atunci o frică inima-i pătrunde,
Pe cal se pune și fugi din vale,
Și-n loc s-urmeze drumu-acolo unde
Voia să meargă, s-a întors din cale.

Sosește iar în țară-i, de-l pătrunde
Din nou un dor, o amărăre,-o jale.
Atunci din nou el o luă pe mâneci
Să ceară sfat acum sânteii Dumineci.

- Ai stat în valea desperării iară,
Îi zise sfânta, ci din nou pornește!
Îți dau o pasăre cu tine - zboară
Cu calul tău, unde norocu-ți crește.
Când ai vedea frumoasa ta fecioară
Că plânge, atunci dă drumul pasării iește.
Tu dorul ți-l ajungi, deși te ticăi.
Ea-ți fie tot, ce-ai suferit nimică-i.

Trecând prin valea desperării, astupă
A lui urechi, să n-o audă-n șopot;
În van se-ncearcă calea-i s-o întrerupă
Vui, murmure, s-o oprească n-o pot.
O umbră zboară, până se vede după
Atâta mers c-aude zvon de clopot;
Atunci văzu în zarea lui palatul
În care-nchise fata-i împăratul.

În ziduri de oțel lucea castelu-i
Cu streșini de-aur și cu turnuri nalte
Și scris pe muri-i, minunat în felu-i,
Făptură grea a meșterelor dalte.
În mari grădini i se arătă lui
Izvorul viu, ce cade, vrând să salte.
El se mira cum toate-astfel a fi pot:
Grădini, rediuri, lacuri, ziduri, șipot.

Dar un balaur tologit în poartă
Sorea cu lene pielea lui pestriță,
Cu ochi-nchiși pe jumătate, poartă
Privirea jucătoare să-l înghiță,
Iară Florin - inima-n el e moartă -
Când vede solzii, dinții cei de criță,
Sărind la el și-nfipse a lui spadă
Și de pământ îl țintui de coadă.

Apoi din munte stanuri el răstoarnă,
Le grămădește crunt peste balaur;
Acesta iar se zbate, se întoarnă
Și în durerea-i muge ca un taur,
Dar el mereu pe dânsul pietre toarnă
Pân- nădușit plesni acel centaur.
Trecu-nainte - două lăncii scurte -

Pân- ce dădu de strălucita curte.

Un an de când copila petrecuse
Urzind gândirea-i și visând ursitul,
Un an întreg prea fericită fuse,
Dar dup-un an mi-a fost-o-ajuns urâtul.
Își amintea viața ce-o avuse
Și peste pieptu-i își îndoiaie gâtul,
Și trist privea un punct cu ochii țintă,
Și se usca ca și la umbr-o plântă.

- Eu mor de n-oi vedea seninul, cerul,
De n-oi privi nemărginirea vastă,
Răceala umbrei m-a pătruns cu gerul
Și nu mai duc - nu pot - viața asta.
Ah! Ce fericite-aș fi să văd eterul
Și să văd lumea, codrii din fereastră,
Și de voiți cu viață să mai suflu,
Deschideți uși, ferestre, să răsuflu.

Astfel o mistuia neastâmpăratul
De viață dor și dorul cel de soare -
Deși le poruncise împăratul
Să nu care cumva să-și amăsoare
Ca să deschidă ușile, palatul -
Dar totuși, când văzură că ea moare,
Nu știu ce or să facă, să se poată, -
De l-ar urma, el ar găsi-o moartă.

Văzând cu ochii, piere de-a-n picioare
Din zi în zi - atunci ele-au deschis
Ferești înalte și, la mândrul soare,
Din boal-adâncă fata a învins
Și se făcu și mai fărâncătoare,
Astfel cum nu îți trece nici prin vis -
Se rumeni în fața ei ca mărul,
A întinerit-o aerul și cerul.

Un zmeu o vede, când s-a pus să steie
N-a ei fereastră-n asfințit de sări;
Zburând la cer, din ochi-i o scânteie
Cuprinse-a ei mândrețe, fermecări;
Și-n trecătoarea tânără femeie
Se-namoră copilul sfintei mări -
Născut din soare, din văzduh, din neauă,
De-amorul ei se prefăcu în steauă.

Căzu din cer în tinda ei măreață,

Se prefăcu în tânăr luminos,
Și corpul lui sub haina ce se-ncreață
S-arată nalt, subțire, mlădios.
Păr negru-n vițe lungi ridică fața,
Și ochi-albaștri închis, întunecos,
Iar fața-i albă, slabă, zâmbitoare -
Părea un demon rătăcit din soare.

- Ah! te iubesc, îi zise el, copilă,
La glasul tău simt sufletu-mi rănit,
Din stea născut, plec fruntea mea umilă,
Cu ochii mei prind chipul tău slăvit.
Nu vezi cum tremur de amor? ai milă!
În nemurirea mea de-aș fi iubit -
Iubit de tine - te-aș purta: o floare
În dulci grădini, aproape lângă soare.

N-ai vede iarnă, toamnă nu, nici vară,
Eternă primăvară, etern amor...
De ți-aș închide zarea ta cea clară
Cu-al meu sărut, o, scumpul meu odor,
Până ce să mângâi inima-mi amară
Culca-mi-aș capul la al tău picior
Și te-aș privi etern ca pe o steauă
Frumos copil, cu umerii de neauă.

- O, geniu mândru, tu nu ești de mine,
De-a ta privire ochii mei mă dor,
Sângele meu s-ar storce chiar din vine,
Căci m-ar usca teribilu-ți amor!
Curând s-ar stinge viața mea, străine,
Când tu m-ai duce-n ceruri lângă sori,
Frumos ești tu, dar a ta nemurire
Ființei trecătoare e pieire.

El o privi atunci cu ochii țintă:
În fața-i slabă - zâmbet dureros;
Se face stea și iarăși se avântă
În cerul nalt, în roiul luminos.
Acolo toată noaptea stă de pândă,
Și prin fereastră el privea duios,
Cu o lumină dulce, tristă-clară,
Să vadă umbra-i albă și ușoară.

A doua zi el se făcu o ploaie,
În tact căzândă, aromată lin,
Și din ferești perdelele le-ndoaie,
Burând prin țesăturile de in,

Pătrunde iarăși în a ei odaie,
Preface-n tânăr sufletu-i divin:
El stă frumos sub bolțile ferestrei,
Purtând în păr cununa lui de trestii.

Blond e-azi și părul lui de aur moale
Pe umeri cade îndoios, umflat;
Ca ceara-i palid... buza lui cu jale
Purta un zâmbet trist, nemângâiat.
El o privește... sufletu-i s-adună.
În ochiul lui albastru, blând și mat...
Ș-astfel cum sta mut înger din țării
Părea un mort frumos cu ochii vii.

- O, vin cu mine, scumpă, în fundul mării.
Și în palate splendizi de cristal,
Când vântu-a trece peste-a apeiării
Tu-i auzi cântarea lui pe val;
Ți-i închina viața ta visării,
Vei fi oceanului monarcul pal...
Ți-oi da palate de mărgean și profir,
Cu bolți lucrate numa-n aur d-Ofir.

- Ca să-mi ajungi nevrednica-mi iubire
Ai părăsit al cerurilor cort,
Dar nu e chipul tău cel peste fire
Ce-n fundul sufletului meu îl port.
O, geniul meu, mi-e frig l-a ta privire,
Eu palpit de viață - tu ești mort.
Cu nemurirea ta tu nu mă-nveți,
Acum mă arzi, acuma mă îngheți.

Nu... om să fii, om trecător ca mine,
Cu slăbiciunea sufletului nost,
Să-ți înțeleg tot sufletul din tine
Și brațul tău, de mi-a fi adăpost,
Să-l știu că-i slab, iubirea că-l susține,
La om e-un merit, ce la zei n-a fost.
De mă iubești, să-mi fii de sama mea,
Fă-mi dar de nuntă nemurirea ta.

Întunecos și fără de speranță,
La ea privește geniul în nimb -
Își simte inima legată-n lanțe,
În lanțul lumii cei cu-o mie limbi.
- Chiar nemurirea mea, chiar abundența,
Puterii mele tu o cei în schimb.
Ei bine, da! Eu m-oi sui la cer,

Ca de la Domnul moartea mea s-o cer.

Da, moartea! Pentru-o clipă de iubire
D-eternitatea mea să mă dezlege,
Să văd în juru-mi anii în pieire,
Să am în inima mea moartea rece,
Să fiu ca spuma mării în sclipire,
Să văd cum trec cu vremea, care trece...
O, mult ceruși, prea mult, - și totuși ție
Ți-nchin splendori, putere, vecinicie.

La cer se-nalță el pe bolta mare,
Cu-aripi lungi curățind seninul
Privește-n jos castelul în splendoare,
L-apucă dorul inimii, suspinul.
- Ah! ce-ai cerut, femeie trecătoare,
Femeie scumpă, ca să-mi mângâi chinul!
Deasupra lumii risipite-n șoapte
El se-nălța - un curcubeu de noapte.

Precum o floare ar ieși din surii
Și morții munți, din piatra lor uscată,
Astfel copila-nvioșează murii,
Pe când în bolta geamului s-arată
Copil al apei, cerului, pădurii,
A lumii-ntregi mai drăgălașă fată.
Ea asculta pe-al primăverii oaspăt
În dimineața ce-i zâmbește proaspăt.

Împrăștiată fulgerează roua
În viorii, strălucitoare boabe,
Țărâna-nvie-n primăvara nouă,
Răcoare-i vântul ca miros de ape;
Părea c-ar fi plouat, deși nu plouă
Decât lumină, ce nu mai încape.
Cu gura, fața, ochii ei, ea râde
Privind în soare, îi clipea, i-nchide.

În dimineața clară ca oglinda
La porți s-arată tânărul Florin,
În jur de ziduri calul și-l colindă,
Își simte inima umflată-n sân;
Dar poarta-nchisă brațu-i să-l tot prindă,
Ea nu se mișcă-n negrele-i țâțâni;
Ci el fereastră cum văzu crăpată,
Aruncă-n ea cu floarea fermecată.

Pe-atunci copila împletea cunună

POEZII ONLINE

Din flori de aur și de diamante;
Din cărți o soață-a ei îi sta să-i spună
C-al ei noroc purtatu-i de un fante.
Când floarea-i căzu-n poală - ea nebună
O sărută, zvârlind pe celelalte,
Și-o mirosi cu gur-abia deschisă,
Și ochii ei pluteau în mii de vise.

Ea alergă cu grabă la fereastră,
Să vadă dacă vântul nu-i aduce
Și alte flori, așa frumoase c-asta,
Dar de-ngăimare ochiul ei străluce
Și surâzând ea rumenește, castă,
Când vede-un tânăr lângă poarta-n cruce,
Și el o vede și cu mândru glasul-i
El îi vorbi, oprindu-și calu-n pasu-i:

- Ah! te-am văzut, mi te-am văzut în fine,
Copil cu ochi de-albastră întunecime,
Cu-a tale gene de-aur dulci și fine,
Cu-al tău surâs de gingașă cruzime.
Ah, aș muri de-atât noroc și bine,
Căci te-am văzut cum nu te-a văzut nime.
Nu știi ce-am suferit pân-a te-ajunge,
Copil frumos ca luna nopții lunge.

Ah, vin cu mine, vin-în a mea țară,
Casteluri am, grădini adânc-frumoase,
Sub pasul tău coroana-mi seculară
Mi-o pun - mă plec, sunt sclavul tău, frumoasă.
Am pietre scumpe în a mea comoară,
Mai multe decât tatu-ți are aur,
Ș-aur mai mult de cum argint el are,
Ș-a tale-s toate, scumpă, mândră floare!

Ea îl privea cu ochiul plin de milă, -
I-ar fi sorbit cuvântul de pe gură,
În fața lui ea nu-și mai face silă,
Un leșin parcă inima i-o fură -
Și trist privește tânăra copilă
Cumpliții muri și porți... Din ochiu-i cură
Un fir senin de lacrimi; ea își strânge
Cu-a ei mânuțe inima și plânge.

El, cum o vede astfel în fereastră,
Ș-aruncă ochiu-adânc și nobil-mare
Și drum el dă la pasărea măiastră -
Aripile-și întinde, vrând să zboare,

Din ce în ce ș-întinde aripa albastră,
Din ce în ce se face tot mai mare,
Încât doar din mărimea unei vrăbii
Ea semăna acum unei corăbii.

- Copila mea, îi zise, nu te teme,
Pe mulți am dus cu inimi doritoare,
Ca vântu-n fugă cu bătrâna vreme
Prin țări o mie peste sfânta mare -
Nu vezi, Florin nici ști cum să te cheme,
Atât de mult iubirea lui îl doare,
De-aceea zvârle-n laturi ac și caier
Și să te-ncrezi corăbiei de aer.

Ea se sui pe-aripă, întinzând mâna,
Ca și când ar fi vrut ca să se ție,
Și-ncet coboară pasărea străină
Pe-a lui Florin amabilă soție;
Pe cal ridică sarcina lui lină,
La pieptul lui ar vrea în veci s-o ție,

Se uită-n ochi-i, dând la calu-i pinten,
Ș-acesta vântului s-așterne sprinten.

În vremea asta zmeul se suise
La cer, cu aripile lungi întinse,
Culege-n cale-i blânde surâse
A mii de stele, ce zburau ca ninse;
La tronul cel etern pe scări deschise
Stau mândre genii cu lumină-ncinse;
L-a Lui picioare în genunchi s-așterne
Și-ndreaptă ruga-i milei cei eterne.

- O, Adonai! al cărui gând e lumea
Și pentru care toate sunt de față,
Ascultă-mi ruga, șterge al meu nume
Din a veciei carte mult măreață;
Deși te-adoră stele, mări în spume,
Un univers cu vocea îndrăzneată,
Toate ce-au fost, ce sunt, ce-ți nasc în cale
N-ajung nici umbra măreției tale.

Ce-ți pasă ție dac-a fi cu unul
În lume mai puțin spre lauda ta,
Ascultă-mi ruga, tu, Eternul, Bunul,
Și sfarmă-n așchii veșnicia mea!
Pe-o muritoare eu iubesc, nebunul,
Și muritor voiesc a fi ca ea,

Ș-atâta dor, durere simt în mine,
Încât nu pot s-o port și mor mai bine.

- Tu-i pizmuiești... și pizmuiești aceea
Ce ei în lume numesc fericire.
Au nu ți-i milă când privești scânteia
Cum că la soare e a ei pornire?
Astfel și ei își aruncară ideea,
Dorința, păsul în nemărginire,
Dar cum scânteii se sting, în drum, spre soare,
Astfel și omu-aspiră, dară moare.

Ca ei să fii? Să vezi că sub blesteme
De ură e-nfierat umanul nume,
Să ai de semenul tău a te teme,
Să fii ca spuma, fuga unei spume,
Sărmane inimi închegate-n vreme,
Sărmane patimi aruncate-n lume
Și să mă blestemi, să mă-ntrebi: ce drept
Avui să-ți pun o inimă în piept?

Pe-o clipă-n mijlocul eternității
Să deschizi ochii tăi măreți și clari,
Să măsurile toate visele vieții,
Simțind încet cum iarăși redispari,
Să pari un fir de colb în raza vieții,
Și în părerea-i pe-un moment să pari,
Să fii ca și când n-ai fi... între ieri
Și mâni, o clipă... Oare știi ce-mi ceri?

Ce-i omul de a căruia iubire
Atârni lumina vieții tale-eterne?
O undă e, având a undei fire,
Și în nimicuri zilele-și dișterne.
Pământul dă tărie nălucirii,
Și umbra-i drumul gliei ce s-așterne
Sub pasul lui... Căci lutul în el crește,
Lutul îl naște, lutul îl primește.

Și acest drum al pulberii, pieirii,
Ce ca pe-un plan l-am zugrăvit cu mâna,
Nimic fiind, l-am închinat muririi -
În van s-acoperă oprind ruina,
Nimic etern în tremurul sclipirii;
În van adun și-și grămădesc lumina
În cărți și scrisuri, și în van ș-acată
De vis etern sărmana lor viață...

Și tu ca ei voiești a fi, demone,
Tu, care nici nu ești a mea făptură;
Tu, ce sfințești a cerului colone
Cu glasul mândru de eternă gură...
Cuvânt curat ce-ai existat, Eone,
Când Universul era ceață sură...?
Să-ți numeri anii după mersul lunii
Pentr-o femeie? Vezi iubirea unei:

Într-adevăr, n-adânca depărtare
Văzu călări pe fată cu Florin.
Odată-n evii ochiul lui cel mare,
Și sfânt, ș-adânc de lacrimi este plin,
Ce cad tăind nemărginirea-n mare,
Mărgăritari frumoși și mari devin.
Încet bătând din aripi, maiestos,
Geniul mândru se pornește-n jos.

Cu fața tristă le privi în urmă
Și-ntinde mâna ca dup-orce-i dus.
În fundul lumii, unde apa scurmă
Al mării sân - acolo-o ar fi dus
Dacă-l iubea... Acuma plânsu-și curmă:
„Fiți fericiți - cu glasu-i stins a spus -
Atât de fericiți cât viața toată
Un chin s-aveți: de-a nu muri deodată.”